

GONIEC KRAKOWSKI

Redakcja i Administracja
Kraków, ul. Dunajewskiego Nr. 7.
Telefon 2502. — P. K. O. Nr. 151.100.

15 groszy

NARODOWY DZIENNIK ILUSTROWANY

Prenumerata wynosi w Krakowie miesięcznie Zł. 3.40. z odnośnieniem do domu Zł. 3.60. Zamiejscowa Zł. 4.20 Zagranicą Zł. 7.00

Wydawca: Inż. WŁADYSŁAW KUCHARSKI.

Nr. 150 — Rok VII.

Red. naczelny: Dr WŁADYSŁAW ŚWIRSKI.

Zbrodnia listopadowa przed sądem.

19 dzień rozprawy.

Przewodniczący stwierdza, że nieobecni na sali znowu są osk. dr Drobner, Kleban i Guzik.

Prokurator stawia wniosek o przyaresztowanie osk. dra Drobnera i Klebana.

Omali nie aresztowany osk. Drobner

W czasie narady Trybunału przybywają na salę wszyscy trzej nieobecni oskarżeni. Po zawiadomieniu o tem Trybunału — przewodniczący przerwał naradę i oświadczył dr. Drobnerowi i tow. że, gdy się jeszcze raz zdarzy ich nieobecność na czas — przewodniczący zarządzi bezwarunkowo areszt.

Zeznania Św. Łacha

Świadek Łach (odnośnie do osk. Rejtarowa) siedział razem w celi z osk. Rejtarowem.

Jaki plan rebelji miał „fachowiec“

Otóż osk. Rejtarow bardzo żałował, że się 6 listop. tak skończył, jak się skończył. Należało przeciąć druty telefoniczne, więźniów należało wypuścić, a pewnie połowa by się do PIPS przyłączyła; do więźniów zaś zamknąć należało sąd. Mówił też, że nastąpią znowu rozruchy i wtedy będzie już inaczej. Komisarzy policyjnych należało powywieszać na numerach kamienic.

Opowiadał też, że brał udział w rozruchach. Mówił też: „daliśmy salwę“ — ale o sobie wyraźnie nie wspominał. W ten sam sposób, przez liczbę mnogą, mówił, że zastrzelono żołnierza z pancerni. Chwalił się też, że mówił do jakiegoś oficera: „ty s... synie, mówięś, że ja zginę, a tymczasem ty leżysz w rynsztoku“.

Osk. Rejtarow uważa się za więźnia politycznego

Osk. Rejtarow twierdzi, że to nieprawda. On jako „polityczny“ był pospomonowany przez „pospolitych“ więźniów i siedział w celi w kącie, który nazywał się „Podgórzem“, a świadek Łach był w „Krakowie“. Więźniowie „pospolite“ wymawiali „politycznym“, że nie przeprowadzili należycie rewolucji w dniu 6 listopada.

P. Heski zapytuje osk. Redlicha, czy czytał jakieś listy (??) od min. Kiernika do św. Łacha i żąda zażądania aktów odnośnie do sprawy świadka Łacha.

Trybunał odmawia wnioskowi obrońcy PPS.

Świadek Kozioł Piotr, ekspres uliczny, (odnośnie do osk. Nawrota) widział się z osk. Nawrotem na ul. Szpitalnej.

Św. Wiktorja Kwintowa (odnośnie do osk. Kwinty) żona oskarżonego Kwinty, usiłuje wykazać alibi swego męża. Mąż przyszedł do domu około godz. 12 rano. Mówił, że kiedy przechodził ulicą — trafiła go kula.

Św. Rapelowicz Franc., przod. P. P., był w oddziale komisarza Kuntshubera. Opowiada o wypadkach ulicznych, zgodnie z zeznaniami innych, poprzednich świadków.

Tajemniczy pan „w cylindrze“

Świadek widział na furze, która przerwała kordon policyjny, chłopca. Świadek widział również, jak jakiś elegancki pan w cylindrze (wesolość)...

Przew.: Pewnie w twardym kapeluszu...

Św.: Tak, w „melonie“. Otóż ten pan najwięcej bił

Osk. dr Drobner usprawiedliwiał się, że jest chory i prosi o zbadanie go, gdyż nie jest zdolny wogóle uczęszczać codziennie na rozprawy. Przewodniczący zwraca mu jednak uwagę, że mimo choroby wyjeżdża do Warszawy. Osk. Drobner w dalszym ciągu tłumaczy, że załatwia tam tylko swoje sprawy zawodowe.

Następują dalsze zeznania świadków.

Św. dr Adam Kozłowski widział wypadki koło Hotelu Krakowskiego. Świadek stwierdza z całą stanowczością, że pierwszy strzał padł z tłumy, a policja dopiero później strzelała, już po cofnięciu się.

policję i nawet od jego uderzeń upadł jeden z policjantów. Świadekowi karabin wyrwali, tłum rzucił go na ziemię i zaczął go kopać. Został on też wskutek tego cały mocno potłuczony i poraniony.

Przew.: Skąd leciały kamienie?

Św.: Z góry z Hotelu Krakowskiego. Były to kostki brukowe.

Przew.: A dużo było tych, którzy bili policję?

Św.: Kto tylko mógł — to bił. Następnie rozległy się strzały.

„Bezwyznaniowy“ futurysta

Św. Tadeusz Peiper, znany futurysta.

Przew.: Jakiej religii?

Św.: Bezwyznaniowy.

W sposób zbyt rozwlekły opinuje drobne szczegóły, dotyczące osk. Kmiecica. „Kreda — mówi pompatycznie między innymi — mógłbym naznaczyć miejsc, gdzie osw. Kmiecic zawrócił“.

Św. Samia Antoni, ofiejał sądowy protokołu karnego (w sprawie osw. Słabika).

Osk. Słabik opowiadał świadkowi, że był w „Kurjerku“ i tam go zamknęli (!) w bramie, „bo na ulicach była rewolucja“.

Św. Anna Łapatka, stróżowa w redakcji „Ilustr. Kurjera Codziennego“.

Przew.: Zna świadek osk. Słabika?

Św.: Tak jest. Osk. Słabik był w dniu 6 listopada w „Kurjerze“ i chciał oddać jakieś papiery. Zeszedł „sam“ p. Marjan Dąbrowski i od woźnego papiery odebrał. Było to o godzinie 11 rano.

Św.: Mikołaj Kozioł (odnośnie do osk. Struzika) stał z osk. Struzikiem na ulicy Dunajewskiego, kiedy nadjechali ulami. Padły strzały z plant. Żołnierze zaczęli lecieć z koni. Robotnicy wybiegli z plant i podnieśli zostawione karabiny. Osk. Struzik wziął sobie też karabin i powiedział, że jeżeli da karabin w Domu Robotniczym i chociażby nie strzelał — dostanie nagrodę. Potem poszliśmy obaj na planty.

Przew. A świadek namawiał, aby wziął karabin?

Św.: Nie.

Przew.: Bo tak świadek zeznał w śledztwie. (do osk. Struzika) A czy to prawda?

Osk. Struzik: Tak.

Przew.: Skąd oskarżony wiedział, że w Kasie chorych dają nagrodę za strzelanie?

Osk. Struzik: Nie wiem.

Strzelał z okienka nad „Gońcem“

Św.: Stan. Adamus widział osk. Struzika z karabinem przed kamienicą „Gońca“. Mówił, że strzelał z okienka strychu, kamienicy, gdzie znajduje się redakcja „Gońca“.

Osk. Struzik zaprzecza i rzekomo nie zna świadka. P. Heski: Bez nabożów nie można przecież strzelać! Przew.: Te uwagi może sobie pan zachować, bo się nie możemy niemi tu zajmować.

Okazuje się, że świadek zna doskonale oskarżonego, gdyż z nim pracował w jednym warsztacie.

Św. Rudolf Wanicki, u którego pracuje świadek Adamus.

Przew.: Czy świadek Adamus jest porządnym chłopakiem?

Św.: Tak jest.

Świadekowi opowiadał świadek Adamus, że widział osk. Struzika i powtórzył mu rozmowę z nim.

Ciekawe pojęcia własności u osk. Struzika

Św.: Kaz. Jelonek widział osk. Struzika nazajutrz: miał on 8 nabożów i pas wojskowy w ręku i twierdził, że odebrał żołnierzowi karabin, z którego strzelał.

Osk. Struzik: Ten pas był mój.

Przew.: Ale w śledztwie mówił oskarżony, że ten pas znalazł.

Osk. Struzik: Jakem go znalazł, to był mój. (Wesołość).

Sędzia przys. dr Kirsch: Dlaczego oskarżony przyniósł do domu te naboże?

Osk.: Struzik: Ot — tak...

Sędzia przys. dr Kirsch: To ciekawe!

Jaki tytoń rozdawano w Kasie Chorych za dobre strzelanie

Św. Piotr Wójcik.

Osk. Struzik opowiadał do świadka, że strzelał i że za strzelanie dostał tabaki tam...

Przew.: Gdzie?

Św.: No — tam... Na ul. Dunajewskiego.

Przew.: Jakież to był tytoń?

Św.: Ładnie ułożony, żółty turecki, w pudełku 100-gramowym.

Przew.: A cóż potem mówił jeszcze?

Św.: Mówił, że 7 listopada był jeszcze raz w Kasie chorych i chciał znowu dostać „gwer“, ale mu już go nie dali.

Św. Kopek widział osk. Struzika z karabinem. Zeznaje dalej, że matka osk. Struzika była u św. z prośbą, aby zeznał w sądzie, że syn jej był u niego w domu w krytycznych godzinach.

Prok. zastrzega sobie prawo ścigania Struzikowej za namawianie do fałszywych zeznań.

Św. Tymec Ignacy (siedzi w więzieniu za kradzież), szwagier osk. Słabika. Płata się w zeznaniach co do przechowywania naboży przez osk. Słabika. W zeznaniach zaś stwierdził, że widział, jak osk. Słabik chował naboże w kanapie.

Św. Bielecki Tadeusz nie widział wogóle osk. St. Daszyńskiego w dn. 6 list.

Św. Czekał Franc. (w sprawie osk. Marca); ponieważ udaje głuchego i głupiego, przewodn. rezygnuje z jego zeznań.

Św. Czekałowa, matka poprzedniego św. odsiaduje z synem karę w więzieniu za „mały kawałek“ — odwołuje dawniejsze zeznania.

Św. Cudzik Marja (odnośnie do osk. Zajęca) widziała rano osk. Zajęca pod Domem Robotniczym.

Zjazd Związku Lud.-Nar. a przesilenie gospodarcze.

(T. B.) W niedzielę dnia 6 lipca odbędzie się w Krakowie Zjazd Dzielnicowy Związku Ludowo-Narodowego. Na czoło spraw, które stanowiąc będą przedmiot rozważań delegatów, wysuwa się kwestja przesilenia gospodarczego. Związek Lud.-Narodowy, który stale wyczuwał najtajniejsze drgnięcia życia zbiorowego naszego narodu, zajął się żywo i tą najnowszą bolączką. Po ustaleniu programu naszej polityki zagranicznej, po sanacji skarbu przystąpił z koleji do rozwiązania kryzysu gospodarczego, który wżera się coraz głębiej w życie jednostek i podrywa z takim trudem wzniesiony gmach Państwa Polskiego.

Stwierdzić trzeba odrazu, że pokonać kryzys gospodarczy może jedynie cały naród, własnym wysiłkiem. Oglądanie się na obcą pomoc zawodzi z tej prostej przyczyny, że w stosunkach międzynarodowych udziela się pomocy najchętniej wtedy, kiedy jej nie trzeba.

Pokonaliśmy już szczęśliwie kryzys walutowy, opierając wszystkie rachuby na własnych zasobach moralnych i materialnych, zwyciężyliśmy i przesilenie gospodarcze.

Ale zwycięstwa nie osiągnie się łatwo. Nie trzeba się ludzić, że sama dobra wola, nie poparta pracą mózgu, wystarczy.

Toteż z radością witamy zapowiedź Zjazdu Zw. Lud.-Narod., który pełną i doświadczoną ręką swych przywódców rozczinał nieraz zawile zagadnienia polityczne doby obecnej.

Na czymże polega przesilenie gospodarcze? Po 1-e na braku środków obiegowych i płynącej stąd drożyznie kredytu oraz po 2-gie na powojennych zmianach w strukturze gospodarczej Europy (utrata pozaeuropejskich rynków zbytu) i trudnościach eksportowych.

Skąd te trudności wywozowe płyną?

W pierwszym rzędzie z powodu zbyt wygórowanych kosztów produkcji. Fabrykaty nasze po stabilizacji waluty są za drogie dla zagranicy.

Nadwyżka wywozu nad przywozem, która decyduje o t. zw. aktywności bilansu handlowego w ostatnich czasach stale malała. Nie dosyć na tem. Konsumcja na rynku wewnętrznym też spadała. Każdy robił zapasy, chcąc uciekać z zepsutą walutą i nie spieszył teraz nabywać niepomiernie kosztownych wyrobów naszego przemysłu. Stąd zahamowanie życia gospodarczego, wyczekiwanie, zamagazynowane towary leżą po składach. Trudności w zdobyciu kredytu sprawiają, że produkcja nasza jest za droga i nie można jej zbywać ani w kraju ani zagranicą.

Jakiż wniosek wysnuć należy z tych objawów przewlekłej choroby?

Otóż jeden tylko narzuca się nakaz z żelazną siłą, którą musi być zrealizowany: **potamienie produkcji.** Kto nie patrzy na krótką metę i zdaje sobie sprawę z tego, że każdy naród tworzy odrębny organizm gospodarczy, zamknięty określonymi ścisłe granicami geograficznymi, organizm, który walczy o swój byt w wielkiej rodzinie narodów świata całego, ten spostrzeże łatwo wspólne interesy całości. Przy wyścigach międzynarodowych nikt nie pyta czy staje do zawodów robotnik, ziemiannik, chłop czy inteligent tylko bierze nas wszystkich jako całość, jako Polaków. Toteż i sprawa potamienia produkcji musi być rozpatrywana pod kątem widzenia międzynarodowej konkurencji. Wszelkie klasowe rozstrzygnięcie tego zagadnienia jest za ciasne i godzi w pierwszym rzędzie w tych, którzy się domagają poprawy warunków bytu materialnego. Nie trzeba zapominać, że, ażeby podzielić się sprawiedliwie zyskami, osiąganymi przez państwo, trzeba te zyski zdobyć. Nie są wykluczone a nawet konieczne ofiary wszystkich warstw. Oplacają się one sownie o ile walkę klas, rozsądzającą państwo, rujnającą produkcję, która stanowi o naszej sile gospodarczej, zastąpimy solidaryzmem społecznym. Dobro narodu i państwa jest tym jedynym regulatorem, który utrzymuje równowagę. To hasło unosić się będzie niewątpliwie nad obradami niedzielnymi.

Nie wątpliwy że przepojeni tak wysokimi i szczytnymi względami na interes całości, powezną delegacji szereg doniosłych rezolucji, które zawierają będą środki zaradcze, usuwające kryzys.

Trzeba wypalić w umysłach współczesnych egoizm jednostkowy, klasowy i partyjny a wtedy napewno przesilenie minie.

Projekt ustawy o języku urzędowym.

Warszawa. Dnia 2 bm. (PAT). Ustawa o języku państwowym i języku urzędowania w państwowych i samorządowych władzach administracyjnych:

Art. I. Językiem państwowym Rzeczypospolitej polskiej jest język polski. W języku polskim urzędują wszystkie państwowe i samorządowe władze i urzędy administracyjne zarówno w służbie wewnętrznej, jak i zewnętrznej z wyjątkami, wyszczególnionymi w następujących artykułach:

Art. II. Cywilne władze i urzędy administracyjne I i II instancji oraz władze samorządowe oraz ich zakłady przyjmują podania i ustne oświadczenia w sprawach których załatwienie do nich należy, od osób narodowości ruskiej (Ukraińcy, Starusini itd.), białoruskiej i litewskiej również w ich języku macierzystym, a to od Rusinów na obszarze województwa lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego, wolińskiego i poleskiego, od Białorusinów na obszarze województwa poleskiego, nowogrodzkiego, wileńskiego, oraz powiatów grodzieńskiego i wolkowyskiego w województwie białostockim, od Litwinów na obszarze powiatu wileńsko-trockiego i święciańskiego województwa wileńskiego.

Art. III. Na podania, wniesione nie w języku państwowym władze administracyjne I i II instancji oraz magistraty, wydziały powiatowe wojewódzkie i zakłady odpowiadają na obszarze województw lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego w dwóch językach, tj. państwowym i języku podania, na pozostałych obszarach, wymienionych w art. II odpowiedź następuje w tym wypadku w języku polskim na życzenie w dwóch językach.

O dopuszczalności w analogicznych wypadkach w odpowiedzi władz miejskich wydzielonych z powiatów pod względem administracyjnym oprócz języka polskiego jednego z wymienionych języków decyduje rada miejska.

Urzędy gminne wiejskie odpowiadają w języku podania.

Art. IV. W obradach rad gminnych, miejskich, sejmików powiatowych, a w wojewódzkich na równi z są dopuszczone w podaniach w tych województwach, językiem polskim mogą być używane języki, które stosownie do art. II.

O dopuszczalności w obradach rad miejskich, wydzielonych z powiatów pod względem administracyjnym, obok języka państwowego jednego z wymienionych języków w art. II, decyduje rada miejska.

Protokoły posiedzeń rad gminnych miejskich, sejmików powiatowych i wojewódzkich mogą być prowadzone obok języka polskiego w jednym z języków dopuszczonych w obradach na podstawie uchwały danego ciała samorządowego.

Art. V. Obwieszczenia władz samorządowych mogą być na podstawie uchwały tych ciał samorządowych sporządzane w dwóch językach, mianowicie obok tekstu w języku państwowym, umieszczonego na pierwszym miejscu, może być tekst w języku do puszczonym w podaniach.

Obwieszczenia władz państwowych będą sporządzane w tym samym języku co obwieszczenia władz samorządowych w tej gminie.

Ustawy wojewódzkie i ogłoszenia urzędowe państwowych władz administracyjnych publikowane w dzienniku urzędowym wojewódzkim mieć będą obok tekstu w języku polskim, umieszczonego na pierwszym miejscu, również tekst w tym języku, w którym sporządzony będzie protokół sejmików wojewódzkich, obok języka państwowego.

W razie różnicy brzmienia, decyduje tekst języka państwowego.

Art. VI. Związki samorządowe mogą na mocy własnej uchwały korespondować z władzami samorządowymi nie tylko w języku państwowym ale i w innym języku ale tylko w obrębie obszaru w jakim używanie tego języka jest dopuszczone stosownie do art. II.

Art. VII. Przepisy artykułów III do V nie dotyczą władz i urzędów ze zarządu kolejowego oraz poczty i telegrafów jednakże w ustnym porozumiewaniu się z publicznością szczególnie przy kasach kolejowych i okienkach urzędów pocztowych należy wedle potrzeby i możności dopuszczać język macierzysty ludności miejscowej.

Art. VIII. Prawo używania języka niemieckiego w stosunkach urzędowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego będzie uregulowane odrębną ustawą.

Art. IX. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i interesowanym ministrom.

Art. X. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w miesiąc po jej ogłoszeniu. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy regulujące sprawy objęte przepi-

sami niniejszej ustawy, na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województw śląskiego, poznańskiego i pomorskiego.

Przytoczony powyżej projekt ustawy o języku urzędowym jest jednym z trzech projektów t. zw. kresowych, które Rząd wniósł na wczorajszym posiedzeniu Sejmu. Z dwóch dalszych projektów: jeden dotyczy szkolnictwa dla mniejszości, a drugi reguluje sprawę języka w sądownictwie.

Projekt te zostały opracowane przez Komisję rzeczoznawców do spraw kresowych złożoną z prof. Stanisława Grabskiego, posła Thugutta, oraz pp. Starczewskiego i Lewenkerza. Wobec tego, że projekty te zostały przyjęte przez wymienioną komisję jednomyślnie, trzeba je uważać za rodzaj kompromisu prawicy i lewicy w sprawach kresowych. Z tego względu Rząd życzyłby sobie, aby projekty te przeszły w Sejmie bez żadnych poprawek.

O JĘZYKU W SĄDACH I NOTARJACIE.

(Telef. od naszego koresp.)

W sądach, prokuraturach i notariatach na Kresach Wschodnich pozwala obywatelom Polakom narodowości ruskiej, białoruskiej i litewskiej używać języka macierzystego w tych urzędach.

Sądy przyjmują od petentów w języku macierzystym skargi, wnioski i podania. Mogą też członkowie tych narodowości żądać, aby do orzeczeń, wyroków i t. d. dołączone było tłumaczenie w języku petenta, przyczem prawa te służą n.p. Rusinom, czy Litwinom i w sądach apelacyjnych we Lwowie, Lublinie czy Wilnie w sprawach, w których te sądy są instancjami od wyroków już zapadłych w instancji niższej na terenie Kresów Wschodnich.

Adwokaci narodowości tych, zastępujący strony swojej narodowości, mogą używać języka macierzystego, z wyjątkiem przemówień przed sądem orzekającym. Obywatele wymienionych narodowości mogą wreszcie żądać orzeczenia Sądu Najwyższego w 2 językach, gdy sąd ten jest instancją od wyroku sądów okręgu lwowskiego.

* * *

Posiedzenie Komisji Konstytucyjnej, na którym miano przystąpić do rozpatrywania trzech rządowych projektów ustaw w sprawach kresowych, nie doszło do skutku z powodu sprzeciwu posłów żydowskich, którzy tłumaczyli się tem iż otrzymali tekst projektu ustawy dopiero w ostatniej chwili i skutkiem tego są do dyskusji nieprzygotowani.

Kwestja wpisów do szkół średnich w prawdziwym oświeceniu.

Wobec rozgoryczenia, jakie zapamowało w Krakowie na tle wpisów do szkół średnich, podsyłanego jeszcze przez prasę, wrogą Rządowi, zwróciliśmy się za pośrednictwem posła Rymara o wyjaśnienia do Min. oświaty i otrzymaliśmy następujące wyjaśnienie.

Warszawa, 2 lipca. (Tle. wł.). Dziś w południe referent budżetu Min. ośw. poseł Stan. Rymar odbył konferencję z Min. ośw. p. Miklaszewskim w sprawie ograniczeń, stosowanych przy przyjmowaniu młodzieży do szkół średnich.

Przy badaniu wydanych przez Ministerstwo rozporządzeń i okólników, stwierdzono ponad wszelką wątpliwość, iż winę większości nieporozumień ponosi Kuratorjum krakowskie. Ministerstwo rozporządzeniem swem poleciło w r. szk. 1924-25 otworzyć tyle oddziałów równorzędnych, ile ich było w roku przeszłym. Ministerstwo rozumiało to tak, iż jak się zwykłe dzieje, uczniowie np. trzech oddziałów klasy I-szej mogą się w następnym roku pomieścić w dwóch oddziałach klasy II-giej itd, tak, że zasadnicza liczba oddziałów klasy I-szej ma zostać niezminiejsza. Tymczasem krak. Kuratorjum zrozumiało, że wolno mu otworzyć tylko tyle oddziałów klasy I w danym zakładzie, ile było oddziałów klasy najwyższej w roku poprzednim.

Mylną jest także interpretacja naszych władz szkolnych niższych o pierwszeństwie dzieci pracowników państwowych w przyjmowaniu do szkół średnich. Rozporządzenie ministerjalne stawia wyraźnie dzieci pracowników państw. i dzieci ubogich rodziców na równi.

Aby położyć kres niejasnościom i mylnym interpretacjom rozporządzeń, p. Minister wyda jeszcze w dniu dzisiejszym nowe rozporządzenie w powyższych sprawach, całkowicie uwzględniające słuszne postulaty rodziców i szkolnictwa.

Zamach na życie gospodarcze Państwa Polskiego.

Usiłują uniemożliwić sanację Skarbu przez zniszczenie złotego.

Niesłychane prowokacje przemysłu śląskiego.

Lokaut na Górnym Śląsku. — Dziesiątki tysięcy robotników na bruku.

Giełdowa „Camorra” już rozpoczęła spekulację dolarami przeciw złotemu

Katowice. (Tel. wł.). „Goniec Śląski” donosi: Zarządy hut i innych fabryk wypowiedziały robotnikowi polskiemu wojnę. We wszystkich zakładach metalurgicznych dyrekcje ogłosiły:

1) Zarobki czerwcowe obniża się od 1 lipca o 30 proc.; jednocześnie reguluje się odpowiednio akordy.
2) Wypowiada się umowę pracy całym załogom na 11 lipca.

3) Pracodawcy gotowi są w tych oddziałach, które się nadają, zatrudnić część załóg tymczasowo na próbę, o ile robotnicy oświadczą gotowość nadal pracować dwie godziny dłużej ponad 8 godzin z zaprowadzeniem 2 godzin pauzy. Praca dzienna trwa od 6 rano do 6 wieczorem, nocna od 6 wieczorem do 6 rano.

4) W celu obniżenia kosztów własnych oraz usunęcia nadwyżki, jakie dzieją się przez sprzedaż węgla deputatowego, węgiel deputatowy wydzielany będzie w ilościach: wolny węgiel otrzymują wszyscy robotnicy ponad 21 lat życia i to za każdy przepracowany dzień łącznie z urlopiami taryfowymi: a) żonaci fachów i robotnicy grupy a i b 10 kilo; b) wszyscy inni żonaci fachowi robotnicy 8 kilo; c) samotni grupy a i b i wdowy z dziećmi 7 kilo; d) wszyscy inni samotni 4 kilo; e) robotnice ponad 21 lat 3 kilo. O ile w zakładach zorganizowanych pracuje więcej osób tej samej rodziny, to otrzymują wolny węgiel w ilości najwyższej uprawionego wraz z dodatkową ilością, tak, że razem deputat ich nie przekroczy 12 kilo na przepracowany dzień.

5) Robotnicy, którzy godzą się na powyższe warunki, mogą się zgłosić do 1 lipca u swych przełożonych.

Warunki te świadczą o bezprzykładnej brutalności. Przemysłowcy śląscy, którzy bądź to niedołęstwem, bądź złą wolą doprowadzili hutnictwo śląskie do ruiny, mierzą w dwa cele:

- 1) ZŁAMAĆ ROBOTNIKA POLSKIEGO i
- 2) ZNISZCZYĆ ZŁOTEGO I PRZESZKODZIĆ SANACJI.

RÓWNA SIĘ TO ZAMACHOWI NA EGZYSTENCJĘ PAŃSTWA POLSKIEGO.

Organizacja śląskich baronów hut i kopalń (Berg-u. Hüttenbaron.) zdobyła się na dalszą czelność, bo

zawiadamiając Rząd o zamknięciu zakładów metalurgicznych, zawiadomiła także, iż

PRZEMYSŁ ŚLĄSKI NIE BĘDZIE PŁACIŁ ŻADNYCH PODATKÓW,

nadto domaga się od Rządu: zniesienia cel, obniżenia opłat kolejowych i domagać się dopłaty do węgla i żelaza eksportowanego w wysokości różnicy między ceną krajową a zagraniczną.

Przez dwa lata przemysł śląski bezprzykładnie wyzyskiwał całe społeczeństwo polskie, rujnował mar-

kę polską, niszczył skarb, płacąc podatek węglowy w markach niemieckich, chociaż węgiel sprzedawał za dewizy,

WYWOZIŁ MAJĄTEK ZAGRANICĘ, A KORZYSTAŁ Z KREDYTÓW PAŃSTWOWYCH,

choć Rząd temu przemysłowi umową dewizową pośrednio nadadł przywileje, salwując jego zapasy dewiz — przemysłowcy ci łykali poprostu złoto w Polsce — a obecnie wypowiedają jej wojnę, godzą w jej podstawy państwowe.

Wrogowie Polski rozpoczynają szalony taniec ze złotym.

korzystając z przesilenia wywołanego zapowiedzią lokautu.

Katowice. (Tel. wł.). „Goniec Śląski” donosi: Lokaut jest dopiero zapowiedziany — urzeczywistniony ma być 11 lipca — a już

spekulanci z pod ciemnej gwiazdy rzucili się na dolary.

W Katowicach zakupywali w wielkich ilościach dolary. „Zapotrzebowanie” było tak wielkie, że banki katowickie zamawiały dolary w większych sumach telefonicznie w Warszawie.

Spekulanci, wrogowie państwa, usiłują rozpocząć szalony taniec ze złotym, tak jak dawniej z marką polską.

Kryzys obecny w dużej mierze wywołany złą wolą niemieckich dyrektorów kopalni i hut, pozwoli różnym hjenom zerwać ze szkodą całego społeczeństwa i państwa.

Rząd musi znaleźć odpowiednio skuteczne środki, celem poskromienia tej zbrodniczej roboty giełdowej „Camorry” i jej sojuszników, którzy za wszelką cenę starają się w podstępny, dobrze zamaskowany sposób, uniemożliwić sanację Skarbu i rzucić nawę Państwa w objęcia anarchji, co by im dało nową, a tak pożądaną sposobność do obłowienia się kosztem nędzy całego społeczeństwa.

Organizacje robotnicze nawołują do spokoju

Katowice. (AW). Przybyła tu wczoraj z Warszawy pod przewodnictwem inżyniera Niedomskiego, generalnego sekretarza komitetu ekonomicznego Rady Ministrów komisja dla zbadania przesilenia na Górnym Śląsku. Rozpoczęła ona wczoraj obrady w województwie. Posiedzenie przeciągnęło się do późnej nocy.

Katowice. (AW). W związku z wypowiedzeniem pracy robotnikom na Hucie Laury, Królewskiej, Marka, Mianty i innych, przedstawiciele organizacji robotniczych wydali odezwę, w której oheą uczynić wszystko co będzie w ich mocy, celem obrony praw robotników i nawołują robotników do zachowania spoko-

ju. Odezwa kńczy się wyrażeniem nadziei, że parafunkcje z komisją delegowaną z Warszawy, zostaną pomyślnie załatwione.

HUMOR, IRONIA, SATYRA.

IRONICZNA.

On: Mówią, że głupota daje szczęście, jak pani sądzi?...
Ona: Nie wiem... ale pan nie ma miny nieszczęśliwego!...

WACŁAW FILOCHOWSKI.

Ptasznik i niedźwiedzie.

Powieść.

39)

— Po dziś dzień mogłabym ich przy sobie trzymać i męczyć.

— Może. Ale obecnie jeden z nich drapieżnie spija uśmiechy moje, a drugiemu oczy błękitnym płoną ogniem, gdy go łaskawszemu obdarzę spojrzeniem. I powiem ci, siostrzo: żoną zostaną tego, który się silniejszym okaże. Jeden z nich już zamachy na życie swe niweczył i żelazne łamał podkowy, drugi...

— Drugi jest słaby i biały...

— Nieprawda. Drugi bezkarnie z niedźwiedziem igra. Musi mieć jakiś talizman, którego tamten się lęka. Scibor jest jak dziecię królów: korzą się przed nim grube i czarne siły.

— Dalaś słowo Pawłowi.

— Tak, ale cóż tu a j słowo znaczy? Dziś napewno żaden z nich już nie pytałby się o zgodę. Weźmie mię ten, który zwycięży.

— A któregośby chciała?

— Nie wiem. Chyba tego, który zwycięży. Słyszysz, com powiedziała przed chwilą? Wiesz, co to jest? Znasz-li ten głos antyczny? Ktoś mi otworzył najskrytsze zakątki psyche kobiecej. Chodzi za mną jakiś coś, jakiś ktoś czeka...

— Nikt nas nie słucha. — Mów — męczeńsko prosiła Julja, trując się tą spowiedzią i własną

swoją zazdrością.

— I będzie mię miał, gdyż oprzeć się nie zdołam...

W tym czasie z krótkiej a sennej przechadzki wracali Stefan i Paweł. Stefan był apatyczny czy też przygnębiony, Paweł poszukiwał objawów jesieni. Ciemny od wiatrów i słońca, pomimo przesadnego wzrostu kształtny i w ruchach lekki, od czasu do czasu na głowę Borkowicza wysypywał cały kosm dosadnych złośliwości, co tamten przyjmował ziewając milczeniem. Ze słów Pawła wyzierał niespokojny kult własnej osobowości i jej tylko interesów. Kiedy Borkowicz zapytał o termin wyjazdu, Racięski zżymnął się, przyjaciela ciał grubem jakimś szyderstwem, ale już po chwili, wyparowawszy z podniecania, przyobiegał łodzią za parę dni do ładu wyruszyć. Potem w lekkiem wypadzie przeciw konstrukcji społecznej świata zaatakował ideę solidaryzmu, twierdząc, że zmienia ona do pojednania skłóconych warstw potto przedewszystkiem, by zupełnie uniemożliwić pracę tym, którzy w zgiełku waśni cokolwiek mogą zbudować, cokolwiek stworzyć. Stworzyć choć by tylko potęgę osobistą, władzę...

— Ale czemu ty tak na mnie patrzysz? — przerwał nagle wynurzenia, zdziwiony szczególnym wyrazem oczu przyjaciela.

— Bo ja wiem, żeś ty chciał odebrać mi żonę.

Tamten zajął postawę obronną.

— Chcesz się mścić?

— Ależ nie! — spokojnie tłumaczył Borkowicz.

— Ani sił, ani chęci po temu. Raczej przeciwnie,

raczej wdzięczny ci jestem, żeś tego nie uczynił.

I oczy opuścił nieśmiało. Tak nieśmiało, że Paweł, nagła zdjęty dumą, zwrócił się doń ze słowami łaski:

— Ty wiesz, że na mnie zawsze liczyć można, przyjacielu.

Wchodzili do hallu, gdy stamtąd wypadł Scibor, na którego widok Racięski zatrzymał się wymownie, a Borkowicz przyspieszył kroku.

— Panie profesorze, pan podobno...

— Tak jest, to ja pozwoliłem sobie na przystań odesłać pańską walizkę.

Racięski wyjął z kieszeni zwitek banknotów i ze słowami „tysiąc” podał go Ludwikowi.

— Czy mogę przeliczyć? — uprzejmie informował się młodzieniec.

— Mam dla pana wiele pogardy, panie Scibor.

— Pogardy? Bo mnie się zdawało, że raczej respektu.

Chciał profesor zawiesistą jakąś repliką osadzić smyka na miejscu, ale, zauważywszy wśród drzew błędzącą Krystę, namiętnościom nie pofolgował, a burzę ograniczył do odpowiednim gestem partetej zapowiedzi:

— Skoro usłyszysz pan dźwięk rogu, natychmiast, nie oglądając się nawet, pędź na przystań i na oczy mi się więcej nie pokazuj.

— Trudno, ulegam przemocy...

— Tysiąca franków — dorzucił Paweł, po schodach wspinając się do siebie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

